ERDÉLYI MÚZ. EGYL. KÖNYVTÁRA KÉZIRATTÁR.

NOS GEORGIVS RAKOCZI, DEI GRATIA TRANSYLVANIÆ PRINCEPS, PARTIVM REGNI HVNGARIÆ DOMINVS, SICVLORVM COMES &c.

MEmoriæ commendamus tenore præsentium, significantes quibus expedit universis: Quòd Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregij, & Nobiles, cæteriq; universi Status & ordines trium nationum Regni nostri Transylvaniæ, & partium Regni Hungariæ eidem annexarum, in Generalibus eorum Comitiis, ad diem vigesimum quartum Mensis Aprilis Anni Domini Millesimi Sexcentesimi, Trigesimi tertij, in Civitate nostra ALBA-IVLIA, ex edicto nostro celebratis, congregati, exhibuerunt nobis & præsentaverunt quosdam infra scriptos Articulos, in eisdem Comitiis paribus ipsorum votis, & unanimi consensu concluſos; supplicantes nobis humilimè, ut nos universos eos Articulos, omniaq; & singula in eisdem contenta, ratos, gratos acceptaq; habentes, benignè, approbare, ratificareq; dignaremur. Quorum quidem Articulorum tenor talis est.

1968.

CLUJ UNIVERSITARIA

ARticuli *Dominorum Regnicolarum trium nationum Regni Tranſsylvaniæ, & partium Hungariæ eidem annexarum, in Generalibus earum Comitijs ad diem vigeſimum quartum Aprilis, Anni Domini Milleſimi Sexcenteſimi Trigeſimi tertij, in Civitatem ALBAM-IVLIAM in dictis celebratis, univerſi ipſorum voto concluſi.*

MInémű ſzorgalmatos kűlső és belsőképpen való vigyázáſa légyen Nagyſágodnak kegyelmes Vrunk Fejedelmünk ſzegény hazánkra, tapaztalhatóképpen láttyuk, és érezzük; Holot mőſtani Nagyſágod éyeli, nappali ſok kűlső gondgyai-kőzőt-is nem kedvezvén ſemmit magának, Fejedelmi kegyelmeſſégéből orſzágunknak régi bé vőt jó *uſſuſa* ſzerint *Generalis* gyűléſt *promulgaltatot*, és itt Nagyſágod egesz orſzágul, harom nemzetul való *tam privata quàm publica negotia* el igazitotta, Nagyſágodnak mint kegyelmes Vrunknak alázatos hűſeggel meg ſzólgállyuk; kérvén azon az mindenhato Iſtent ſzűbéli igaz kőnyőrgéſünkkel, hogy Nagyſágodat ſokáigh éltteſſe, ſzerencséltteſſe, és nagy gyakorta bennűnket orſzágul *convocaltatván* Nagyſágod illyen békeſſéges állapattyában, tőb ſok *Generalis* Gyűléſeket-is *celebraltathaſſon.*

ARTICVLVS . I.

1622

Az Tiſztek hogy az Sententiáknak *és* legitimum mandatomoknak executiojára *ki mennyenek* ſub pœna decernálnaltatik.

AZ mint Nagyſágod kegyelmeſſen *intimallya propoſitio*jának első *punct*jában hogy az *cauſanſok* vagy egyéb kép-

képpen való *ſolicitanſok-is*, ſok költſegekkel és fáratſágokkal *ſententiákat*, vagy *legitimum mandatumokat*, *extrahalván* az tiſzt viſelők affélekben *executiot* nem tennének, noha erről egy néhány rendbéli, sőt csak tavaly végezet *Articuluſink-is extal*nak; Végeztük azért, hogy ezen dolgot ugyjobban *Articulus*ban iratván, az ollyan *contumax* tiſztviſelők *evocalt*aſſanak, az Nagyſágod *Directora* által *ad inſtantiam laſe partis* az *Generalis Diatára*, ez alat *collateraliter* vallatván azon dolog felől *intempeſtiuának* ne itilteſſenek *in judicio*, hanem az *Diatán mox & defacto* 200. forinton *corvincáltaſſanak*, tiſzteket-is *amittállyák*: Az kik *Illegitimum mandatumot extrahalnak-is* penig, és élnek véle azon büntetéſek légyen. Egyéb rendbeliek is kiváltképpen az Székelſégen az kik *legitimum mandatumoknak* nem *obtemperalnak*, az ollyanok-is *evocaltaſſanak* az táblára, vagy az *Diatara* ſ-*corvincaltaſſanak* azon *pœnán*. Ha kik penig máſt méltatlan *evocaltatnanak*, azon *pœnán* maradgyanak.

ARTICVLVS II.

Az Aros embereknek magok viſeléséről Erdélyben az 1631. Magyarorſágban az 1632. eſtendőbeli Articulusok confirmáltatnak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NOha Kmes Vrunk egy néhány rendbéli *Articuluſokat* irtunk az Aros embereknek magok viſeletlenſégekről, de még-is ſok *Iniuriáink* lévén tőllők, hogy ittben Erdélyben *in Anno 1631.* arról irot *Articuluſink inviolabiliter obſervaltaſſék*, és *effectualtaſſék*; Végeztük és *concludáltuk*. Az *partiumbéli* Vrainkrészéről *obſerváltaſſék*, az 1632. eſztendőbéli Articulus.

ARTICVLVS III.

Az kiknek Ióbbágyok fegyvereket le nem tötték, le tételre való nap végeztetik.

AZ kik kegyelmes Vrunk az el mult eſztendőbéli Articulus ſzerint Ióbbágyoktul fegyvereket el nem ſzedték, Végeztük egéſz országul az Nagyſágod kegyelmes tettzéléből-is, hogy *ab expiratione Diætæ moderne* minden ember maga Ióbbágyától fegyverét *ad diem 1. Julij* el ſzedgye; az után penig az hól kinél mit találnak az tiſztek tartozzanak *ſub amiſſione officii* azoktul el ſzedni, és el venni. Bihar és Szaránd vármegyékben penig, mivel az Tőrők földéhez közel laknak, ſza-

bad légyen házokban fegyvert tartániok: Az Darabantok Szabadoſok, Iuh Páſztorok, Vadázok, és városbéli kereskedő emberek részéről *obſervaltaſſék* az el mult 1632. eſztendőbéli Articulus.

ARTICVLVS IV.

Az Gőrögők állapattyáról.

AZ Gőrögők állapattyáról, ez országban való bé jövetelekről kereskedéſekről, végeztük egéſz országul kegyelmes Vrunk, hogy az mely legh jób módot és rendet ſzegény házánknak, és az Nagyſágod *fiſcusának* jávára, haznára, Nagyſágod fel találhat, azt *obſervaltaſſa* vélek.

ARTICVLVS V.

Az ſzámadó tiztek hogy ratioiokat el igazittsák.

AZ mely tiztviſelők Kegyelmes Vrunk ſzámadáſokat el igazitották, *ſ-reſtantiájok* maradot ſen, tettzik minékünk-is egéſz országul, hogy *à modò deinceps* tartozzanak két hólnap alat fel ſzedni és bé-is *adminiſtrálni*. Az kik penig *Ratioiokat* el nem igazitották, hogy azok-is az jövendő Karacsonig *indifferenter* el igazittsák *ratiojokat*, és *adminiſtrállyák is reſtantiáiokat*; *Rationiſtaiok-is* hogy mind végigh mellettek legyenek, végeztük és *concludáltuk*. Kik *contumatia ductli* csak előb előb halogatnák dolgokat, légyen az Nagyſagod kegyelmeſſége raytok.

ARTICVLVS VI.

Az Székelységen áz Lófő és Darabant mint adhaſſák el őrökségeket.

AZ mint hogy kegyelmes Vrunk ez el mult eztendőben végeztük vólt, hogy az Székelyſégé lobbágytol 500. flor. birſágh alat ſenki őrökſéget ne veheſſen, azt moſt evel *augeállyuk*, hogy haſonlóképpen ſenki az Darabantul azon 500. forint birſág alat őrökſéget ne merészellyen meg venni: Mind azon által, ha ki igen meg ſzorulna, és fogyatkoznék az Darabantok közzül, igen nagy ſyúkſégekben, harmadaniban az mit érne őrökſégek *redemptibiliter* zálagoſithaſſák, az Nagyſágod kegyelmes *annuentiáia* ſzerint végeztük.

ARTICVLVS VII.

Az

Az Contributio limitaltatik.

ERtyúk kegyelmes Vrunk, az Nagyſágod ſok kiváltképpen való ſzükſégeit-is, de ellenben iſmet igen tápaztalhatóképpen érezzük ſzegényſéginknek-is ſzántalan fogyatkozáſit: Mind azon által kegyelmes Vrunk, hogy Nagyſágodnak-is meg ne fogyatkozzunk, igirtünk kapu ſzám után az két rendbéli adózáſra huſz forintot az előbbeni ſzokás ſzerint négy rendbéli *terminuſokon*; ugy mint: Az ſzent Gyögy napinak felet *ad diem 1. Iulii.* máſik felét *ad 1. Auguſti.* Az ſzent Mihály napinak felét *ad 1. Octob.* az máſik felet *ad 1. diem Ianuarii. anni venturi* az Nagyſágod tárházában bé ſzólgáltatni: Az *Partiumbéli* Vrainк és Atyánkfiai-is kegyelmes Vrunk, az Erdelliekkel egy aránt *contribuálnak*; Haſonlóképpen az Szekely Vrainк ſ-Atyánkfiai-is, kiknek az vármegyén vagyon jóſzágok, az Száz Vrainк ſ-Atyánkfiaival, azon tereh viſeléſre igirik magokat.

ARTICVLVS VIII.

Az kik hadakozó fegyvert adnak ki ez országbol büntetteteſek végeztetik.

AZ kik Kmes Vrunk, ſzegény hazánknak kárára és fogyatkozáſára országunkból hadakozó fegyvert adnának ki, végeztük, hogy az ollyanok *comperta rei veritate* büntetődgyenek *juxta contenta Generalis Decreti*: A kik peniglen ekkédig len ollyan cſelekedtenek, azokon légyen az Nagyſágod kegyelmeſſege.

ARTICVLVS IX.

Az Portára vagy egyéb külső helyekre kereskedéſért Salus conductuſſal járianak.

MIvel kegyelmes Vrunk ekkediglen ſokan hir nélkül, kik az Portára, kik penig az Nagyſagod birodalmán kivül való egyéb helyekre jártanak és mentenek, kik enyet és ſzin alat az gonoz igyekezetü emberek-is igen el jártanak. Tetczet azért egéſz országul három nemzetül, hogy ez után ſe Vr ſe nemes, ſe Váraſi, és ſemmi rend, az Nagyſagod arrol való kegyelmes *annuntiáia* nélkül az Portára, ſem egyéb kivül való országokra ne mennyenek: Ha kik penig ollyant *attentálnának*, az Harmiczadoſſak ſzabadoſſan *areſtalhaſſák* minden

marháiokkal és mellettek lévőkkel egyetemben. Az mely Váraſi rendek penig Nagyſágodtul idegen helyekre *Salus conductuſt impetrálnak*, azon Város biráiátul légyen *teſtimoniáliſſa*, hogy igaz és méltó arra, hogy *Salua conductuſa* légyen. Az kik peniglen ſzőkve mennének el, hogy az harmiczadokon meg nem foghatnak, az után-is dolgok *comperiáltatván*, légyen meltó büntetélek.

ARTICVLVS X.

Az kik egymás kőzőt contra publicum bonum coniurálnának, *büntetéseket végezik az Statuſok.*

AZ mint Nagyſagod *intimállya* minékünk-is Kemś Vrunk, hogy ſokak az Nagyſágod ſzemélye méltóſága ellen, és hazánk kárára romlaſára-is veſzedelmére ártalmas *coniuratiot*, őſzve való kőtőlezéſt cselekednének; Hogy afféle dolog továb továb ne mennyen, végeztük egéſz orſzágul, Nagyságod az ollyanokat *Directora* által *citáltatván comperta rei veritate* büntetődgyenek *juxta ipſorũ demerita, tanquã publicæ pacis turbatores.*

ARTICVLVS XI.

Az el conferalt és conferalando Dézmáknak állapattyok végeztetik.

AZ kiknek kőzülünk kegyelmes Vrunk, ekkediglen valamely dézmáknak *arendai conferáltattak*, hogy azoknak *Donatiojok collatioiok* ekkediglen valók, az kik jók és helyeſſek *in vigore* maradgyanak, végeztük és *concludáltuk*; Ez után valókról légyen az Nagyſágod kmes *diſpoſitioia.*

ARTICVLVS XII.

Az végh házak és Collegium épitésére való collecta végeztetik.

NOha Kmes Vrunk érezzük ſzegényſéginknek ſok rendbéli fogyatkozáſit; Mind azon által, hogy az végházaknak és Collegiumnak épitéſéreis Nagyſagod jób módgyával el érkezheſſék, igirünk Nagyſágodnak kapu ſzám után minden egy kaputul egy egy forintot az adóval egyűt kétrenden, felét à ſz. György napival, felét à ſz. Mihály napival bé ſzólgáltatni; Az *partiumbéli* Vrainк-is haſonlóképpen meg igirik az egy egy forintot. Az Szaránd vármegyebéli felső *proceſſus* munkával *præſtálya à gratuitus labori* Ienőhöz. Nagſágodnak kőnyőrgünk légyen *contentus véle.*

ARTICVLVS XIII.

Az fiſcus Só aknáin kivûl való Akna nitas Só vágas meg tiltatik.

AZ kik Kegyelmes Vrunk az régi *conſtitutiok* ellen az *fiſcus* kőzönſéges Só aknáin kivûl aknákat nitnának, azokat *colálnák* és el adnák kereskednének véle, vagy magok ſzûkſégekre álnák, vágnák. Végeztük egész országul ezt ugyan *Articulusban* iratván, az kik ollyant *tentálnának*, *compertarei veritate*, *citáltaſſanak* az Nagyſágod *Directora* által, *ad Generalem Diatam*, és büntetődgyenek az régi *conſtitutiok* ſzerint.

ARTICVLVS XIV.

A Belényes vidiki vas és réz kohokhoz való ól fa vágás limitáltatik.

AZ Belényes vidikin való vás koh és réz bányára vágandó ól fák felől, végeztük Kegyelmes Vrunk, hogy abból *obſerváltaſſanak* az régi *Articuluſok*; Es mivel immár *connumeráltattak* ſ-*Regeſtomok*-ú vagyon, az ott való tiſztek pénzt ne vegyenek fel tőllők az ól faknak vágáſáért, hanem az régi jó *uſuſt obſervalván* vágaſſák az ſzerint vélek és illendő helyeken-is.

ARTICVLVS XV.

Az Kénesőnek ez országbúl való ki hordása tiltatik.

AZ kik Kmes Vrunk, ez országból kénesőt titkon ki hordanának, vagy ki lopnának, avagy itben kereskednének véle, az ollyanok *in loco delicti comperiáltatván juxta contenta Generalis Decreti, de metallis, in amiſſione capitis & omnium bonorum convinkáltaſſanak*; Ha kik penigh *in facto* nem *deprehendáltathatnának*, de meg bizonyoſodik, hogy ő cselekedetek légyen. Azoknak-is haſonló büntetéſek légyen.

ARTICVLVS XVI.

Az por Aranynak Fiſcus *ſzámára bé nem ſzólgáltatásának* pœnaia *végeztetik.*

VAdnak kegyelmes Vrunk olly Patronuſok, az kik *contumatia ducti* nẽ engedik meg jóbbágyoknak az por aranyat az Fiſcalis arany váltóknak bé vinni, hanem magok *uſuſokra convertallyák*; Végeztük azért, hogy az kik illyen cselekedetben találtatnának, *compertarei veritate*, azokat az jószágokat az hól az por arany moſatik *amittállyák*. Ha penig az jóbbágy ura hire nélkül lopia el az aranyat, és bé nem adgya az *fiſcalis* arany váltóknak, nem az ura, hanem az jóbbágy büntetődgyek éretee, mind aval eggyût az ki titkon bé váltaná tőlle.

ARTICVLVS XVII.

Az Fiſcus jóſzágában az latroknak kergetéſéről való modalitás.

NOha kegyelmes Vrunk, egy néhány rendbéli Articulusink *extalnak* az *fiſcus* jóſzágiban való latroknak-is kergetélekről, de mivel még eddég nem *effectualtattak*; Végeztük uyobban, hogy ebből *obſervaltaſſék inviolabiliter*, az el mult 1632. eſztendőbéli Articulusunk; De az Nagyſágod kegyelmes teczéſe ſzerint, hogy az Iſpanok csak kevesed magokkal járjanak igen méltó, és mi-is végeztük kózónſęgeſſen.

ARTICVLVS XVIII.

Az Nemes házaknak ſzallóktul való immunitaſa, és az erővel való gazdálkodtatás.

NOha az el mult 1632. eztendőben-is végeztük vólt, hogy: az Nemes ember házára ſeminémű rend reá ne ſzállyon És hogy az Vri, és fő renden valo emberek ſzólgai-is erővel magoknak ne gazdálkottatnának, de abban eddigh ſok *defectuſok* találtatván, végeztük uyobban, hogy erről az előt való moſt megemlitet Articulusunk *obſervaltaſſék inviolabiliter.*

ARTICVLVS XIX.

1631. 1632.

Méz el adáſnak s-meg tartáſnak modalitaſa végeztetik.

MIvel kmes Vrunk az el mult eztendőben az méz gyűytők És ſzedők, ſok illetlen *inſolentiakat* cselekedtenek, mind az Nemeſſęgen és mind az ſzégényſęgen, hogy meg csak mézeket eytelenként, viaſzokat fontonként váraſokon és egyébűt-is el nem adhartak, végeztük azért az Nagyſágod Kmes tetczéſęből-is, hogy az Nemes ember maga majorſágabéli mézet, viaſzat, ſzabadon meg tarthaſſa, mind váraſokon, ſ-mind egyéb helyeken eytelenként ſ-egyébképpen-is el adhaſſa; Szegényſęgünk-is magok házok ſzűkſęgére illendő módon meg tirthaſſak, magh méhéket-is haſonlóképpen. Ezt mind azon által hozzá tévén, hogy az mely Nemes ember pénzen, vagy akarmi *pretextus* alat venne mézet Nagyſágod engedelmén kivűl annak bűntetéſe à légyen, hogy az menyi mézet vęne *in duplo convincaltaſſék.*

ARTICVLVS XX.

Az Nemeſség ioſzágiban való bor korcsomálás állapattya végeztetik.

VEgeztük azt-is kmes Vrunk, hogy az varmegyékben az mely fő Vri, és nemes rendē lévő embereknek jóbbágyok

az ſzegény nemes ember borára borokat ki kezdenek, *ad inſtantiam læſæ partis* tartozzék az Vice Iſpán csak házátul ki meñi *ſub pœna ducentorum flor.* és añak à *contumax* parazt embernek, borának fenekét ki vágni, az mellet 12. forintot *exequalni* rayta, *toties, quoties* ez ellen cselekednék, melynek két réſze az Iſpáné, harmada az meg bántatot félé.

ARTICVLVS XXI.

Az nyilván ki adot és ſuſpitiobã való latrok bûntetéſenek modalitaſa.

TEczet azt-is egéſz orſzágul el végeznûnk, hogy à mely nyilván való latrot az vice Iſpánok *compræhendáltathatnak*, ne tartozzanak tõmlõczben vinni, hanẽ mindgyáráſt *exequallyák iuxta eorum demerita*; Az kikhez penig *ſuſpitio* vagyon, azokat tartsak fogva mig *inquiraltathatnak* felõle; Mind azon által az mely latrot fõ Iſpán tõmlõczében viſznek, és fizetéſért vagy ſzánſzándékkal el bocsátanák, vagy jóbbágyokká tennék, *eo facto cõperta rei veritate in amiſſione honoris & officii convincaltaßanak.*

ARTICVLVS XXII.

Miſſile mandatummal valamelly ioſzág el foglaláſa, és az publicatioban lévõknek ſequeſtraláſa tolláltatik.

HOgy ſenkinek jóſzága, *excepto* az kit az 1631. eztendõbéli 7. *Art. compræhendál, miſſiliſſel* el ne foglaltatnék, ennek elõtte-is egy néhány renden végeztûk; moſtan-is uyobban végezzûk és *concludallyuk*, hogy ſenkitõl jóſzága *miſſiliſſel* ez után el ne foglaltaſſęk; Az kiknek-is *publicatio* alat vagyon jóſzágok, az *publicationak reviſioiaig* ne *ſequeſtraltaſſanak*, holot az *publicatio* azért találtatot, hogy *in anniverſáriũ produkallya* igaſſágát ha *producalhattya*, *alioqin* el eſik mellõle.

ARTICVLVS XXIII.

Az nemes ember maga maiorsága, és kereskedéſre vôt marháia ki vitelérõl.

TEczet km̃es Vrunk, hogy à nemes ember maga maiorſagabéli marhainak ez orſzágból való ki vitelérõl *obſervaltaſſek*, az el mult 1632. eſztendõbéli 30. Articulus; Ha kik penig nyereſęgre vennének akar mi marhát és ki akarnák vinni, az Nágõd km̃es *annuentiaiából* cselekedheſſęk, melyre hogy Nágõd-is kegyelmeſſen *accedált* ſ-tekintetünket-is igirte ebbõl lenni, alázatoſſan meg ſzólgállyuk Nagyſágodnak.

ARTICVLVS XXIV.

Kárán-Sebes az jóbbágy ki adásban az vármegyékkel egy rendet tartson.

EZ előt-is egynéhányszor végeztük, hogy az Káránsebesiék az Hunyad vármegyébeli Vrainknak jóbbágyokat ki adgyák; De mivel semmi *effectusát* nem láttyuk, végeztük, hogy ők-is *juridice convincaltatván* à ki nẽ adásért, az két száz forint *pœnán* el maradgyanak.

ARTICVLVS XXV.

Az Várakban futot malefactorok bűntetése.

VEgeztük azt-is kmes Vrunk, hogy az mely vétekben eset jóbbágy valamely várban fut az bűntetés előt, hogy ez után tartozzék annak az Várnak Kapitánnya az hová bé mennek az ollyan jóbbágyok felől igaz tőrvént tétetni, és az szerint meg- is bűntetni; Ha penig az vármégyen meg Sententiáztatot vólna, az ollyanra mennyenek *persecutoriával* s. az Kapitán *exequallya* az szerint.

ARTICVLVS XXVI.

Az Aknákra ment Só vásárló szegény néptől ajándekot ne vegyenek.

TEczet az-is kmes Vrunk, hogy az mely szegénysęg Só venni megyén az Aknákra, az régi jó *usus* szerint az kamora Ispánok ne merészellyenek raytok ayándékot *exigalni* kedvek s. akarattyok ellé semminemű *prætextus* alat *sub pœna fl. 200.*

ARTICVLVS XXVII.

Az Káiánbéli hidak és vám.

VEgeztük azt-is az Nãgőd kmes tetczéséből, hogy az Solymosi Vamos mind à Káján torkaigh meg csináltassa az hidakat, és az régi *consuetus ususnál* nagyub vámot akarmikoris ne *exigállyon.*

ARTICVLVS XXVIII.

Terminusok celebralása.

HOgy Nagyságod kmeslęgéből, az *terminusok celebraltatása*, felől való vegezésünkre *accedalt*, alázatossan megh szólgállyuk Nagyságodnak, és kivánnyuk Istentől, hogy az igasságnak haladozás nélkül való ki szólgáltatására, adgyon időt egéssęget, és csendes békessęget Nagyságodnak

ARTICVLVS XXIX.

Az Székelységen lévő ős és 1614. eztendő előt való jóbbágyok meg kéresęnek processusa.

AZ Nagyságod kmes tetczeléből végeztük kmes Vrunk, hogy az Székelysęgen lévő ős jóbbágyok és az 1614 eztendőbéli gyűlés előt lőt jóbbágyoknak dolgok, mellyeket az 1630. eztendőbéli *Articulus* szerint Nãgődnak tanácsival keller vólna el igazitani, Nagőd és à tanács kevésseb munkáiáért ez után igazitassanak ugy el, hogy keressęk à tisztek előt *legitimo processu* à *brevis* szerint. es à méllyik fęlnek nẽ tetczik à tőrvény, *penes appellationẽ* hozhassak N. eleibẽ és *indifferenter*

mind *Ge-*

Generalis Gyűléſek alat ſ-mind *terminuſokon revideáltaſſanak*. De ez két rendbélieken kivűl valót az *edictũ* és *Articuluſok* ellen ſenki ne keresheſſen.

ARTICVLVS XXX.

Az levelek tranſúmáltatáſa mind gyűléſek alat való tőrvények idején ſ-mind egyéb terminuſokon mádfferenter engedtetik.

MIvel Kműes Vrunk az *terminuſoknak* ritkán való *celebraltatáſa* miatt, akar mi féle leveleit ember nẽ *trãſúmáltathattya*, mely mia az ſzegény Nemes emberigen meg fogyatkozat ekkédig is; Teteztet azért egéſz országul ezt Articulusban iratván légyen *perpetuum ſtatutum*, hogy akar *terminuſon*, akar gyűlés alat olykor à mikor tőrvények leſznek, akar *publicatiok*, akar *appellatiok reviſioiakor* minden féle leveleit az ki *tranſummaltatni* akarja, minden némű pereiről dolgairol, *tranſummaltathaſſa*, és az után légyen *vigore* Szekeken, Vármegyéken, és táblákon-is az mikor akar élni véle.

ARTICVLVS XXXI.

Az Nemes ember mind maga, és iauas az vám adáſtul eximáltatnak.

MInd ennyi ſok rendbéli Articuluſunk ellen-is, kiket ez elől végeztünk, à ſzegény Nemes embereknek maga javait ottan ottá meg vámollyák; végeztük azért egéſz országul, hogy ez légyen *ratum & firmum*; valahol ollyan dolog *comperiáltatik*, az ollyanok *mox & defacto 200.* forintő *convincaltaſſanak*, az meg bántodot fél ellen *juris ordine*.

ARTICVLVS XXXII.

Az Felvinciek ez előt ſzokatlan tereh viſelestől immuniſok.

TEczik az is az Nagyſágod kműes *annuentiájabol* egéſz országul, hogy Aranyas Székben az Felvinciek ennek előtte az bóldog emlékezetű Fejedelmek ideiébẽ valami *enuſnak ſupportalásával* nem tartóztak ez után-is azzal ne tartozzanak.

ARTICVLVS XXXIII.

Az Rikai vaám oculáláſára Commiſſariuſok rendeltetnek.

HOgy Nagyſágod kműeſſégéből, az Rikai vámnak *oculaláſára* mind az háró nemzetből *Commiſſáriuſokat* rendel, mi nékűnk-is igen tetczik; Sőt hogy abbéli *occulata reviſienak reportatiojat* ez jővendő gyűlésén Nagyſ: igiri kműeſſen megh látratni. Nagyſágodnak alázatoſſan meg ſzólgállyuk. AR-

ARTICVLVS XXXIV.

Az Kun László Vram Maramarosi Ioszágán inquirallyon és exequallyon az Isspan.

MIvel hogy az Erdélyi *Ditioban* minden helyeken *tolláltatot* à *Liberbaronatusság*, Kun Lászlo Vramnak-is az mennyi jószága Maramarosban vagyon, *concludaltuk*, hogy az Vármegye Ispani abban is, mint másokéban szabadosson *inquirallyanak* és *exequallyanak-is*, ki ellen ha *reluctalna* Kun László Vram, Fő Ispán Vram ő Nagysága adgyon segitségeet az Vice Ispán mellé, kivel az latrok ellen való *inquisitiot és executiot* vihesse végben.

ARTICVLVS XXXV.

Az Colosváriak csak à Feiedelem dolgaiban tartozzanak postálkodni.

MIvel Kmes Vrunk az Colosvári Atyánkfiainak nem kevés bántodasok vagyon, az minden felé való postálkodásokban; Végeztük mi-is uyobban az Ngöd Kmes *annuentiajából*, hogy az elöt való Atticulusok *continentiaia* szerint másoktul, az *Fiscuson* kivül ne terheltessenek postálkodással szekereskedéssel, hanem csak azoknak kik az Nagöd parancsolatiban, és az országi szükségében járnak.

ARTICVLVS XXXVI.

Az Colosiak Privilegiuma nem praiudikál az Tordas vámnak.

NIlván tudgyuk azt egész országul, az Tordaiak, mely sok munkával, fáratsággal, költséggel épittették, és tartyák mostan-is az Aranyason való hidakat; Melyről egy néhány rendbéli Articulus vagyon, hogy mind Colosiak, Székiek, és egyebek is Nemes emberen kivül, mikor rayta járnak, tartozzanak vámot adni; Melyre képest végeztük most-is, hogy az Colosiak vám nem adásrol való *privilegiumok*, egyéb helyeken *observaltassék*, de ez egy Tordai hidon ők-is, az elöt való Articulus szerint tartozzának vámot adni.

ARTICVLVS XXXVII.

Tordán az biró mutatta szállással legyenek contentusok mindenek.

KEgyelmes Vrunk, mivel Torda Varasa igen puszta hely, és ott illendő szállása nem mindennek lehet, végeztük, hogy à

Biró

Biró mutatta ſzálláſſal, minden Vri, Nemes és fő renden való Vraink legyenek *contentusok*, az Biró házára ſenki reá nem ſzálván, az idvőzült Vrunk adta *immunitaſok* és *privilegiumok*, ſzerint, gazdálkodáſſal-is ſenkinek ne tartozzanak.

ARTICVLVS XXXVIII.

Százságon lévő combuſták.

HOgy Nagyſágod kegyelmeſſęgéből, az Százſágon lévő *combuſtáknak* állapattyokrol az idvőzült Fejedelem idejebéli *uſuſt*, és rend tartáſt *obſerváltattya*, Nagyſágodnak meg ſzólgállyuk; Tetczik minékünk-is, hogy *in ea parte obſervaltaſſek* az 1630. eſztendőbéli 67. Articuluſ-is.

ARTICVLVS XXXIX.

Az Váraſokon való fiſcalis *vásárláſok:*

HOgy Nagyſágod kegyelmeſſęgéből ez után az Száz váraſokő való váſároltatásbol külömben akar *provideálni*, és ő kegyelmeket az ollyā váſárláſſal nem bánttya igen nagy ſzűkſęgen kivül, Nagyſágodnak meg ſzólgállyuk.

ARTICVLVS XXXX.

Az méz gyűitésben és bor foglaláshan való módok.

HOgy Nagyſágod Kmes Vrunk, Város ſzűkſęgere az Száz Vrainknak *ad requiſitionem* az méz vétel engedelméből illendő módon kegyelmeſſęgét igiri, az bor vétetés, és Dézmáſok dolgában haſonlóképpen; Nagyſágodnak alázatoſſan meg ſzólgállyuk; Es az Nagyſágod jó tetczéſére végeztük mi-is, hogy az ő kegyelmek ſzékin az magok *Magiſtratuſſa* circálhaſſon, ha akar az méz gyűytők után, kit *fide mediante referálván* Nagyſágodnak; mind azok az *exceſſuſokért*, ha mit *admittálnának*, ſ-mind az Circálók, ha az méz gyűytőkkel Nagyſágod kárára, valami *correſpondentiát* viſelnek, Nagyſágod jó tetczéſe ſzerint méltóképpen bűntettesſenek. Az Dézmás penig ha ő téſzē kárt az boros hordók méréſébē, *contentállya* ő az *fiſcuſt*; ſ-ne-is járjanak az Dézmások tőb magokkal mint ez előt orſzágul el végeztük: Az Dézmáláſra *tempeſtivè* ki mennyenek, kéſedelmek miát kár az Dézmálandó jővedelemből ne légyen, és az ſzűret után tizen őtőd nappal az ſzegényſég-is borát, mind adoſinak, és egyébeknek-is ſzábadoſſan el adhaſſa.

AR-

ARTICVLVS XLI.

Taſnádi Nemes emberek állapattya.

VEgeztük azt-is Kmes Vrunk, Nagyſágod Kmes tetczéſéből, hogy az Taſnádi *depoſitus* Nemes emberek, *exceptis iis* kiket az idvözült Vrunk *deponált* vólt, mig Nagyſágod *Commiſſáriuſit* ki bocsáttya annak igazitálára, ſemminémü állapattyokban, ſe adó, ſe Dézma adásban, és egyéb ſzólgálatra való erőltetésben meg ne bántódgyanak; Nagyſágodnak meg ſzólgállyuk mint kegyelmes Vrunknak.

ARTICVLVS XLII.

Az Székely hidban lévőkről.

VEgeztük azt-is Kmes Vrunk, hogy ha az Székellyhidban levő *officialiſok homagiumokat* nē *praſtalnak* mind az beñe lévő *præſidiummal* eggyüt ez jövendő Pünkösd napjátul fogva *ad 15. diem* az Nagyſágod *reverſaliſſa* ſzerint, *in amiſſione capitis & omnium bonorum ſuorum tam mobilium quàm immobilium convincaltaſſanak.* Zolyomi Vram-is penig ha *comperiáltatik* hogy ő kegyelme nēengedte meg, hogy ezeket *præſtallyák*, *eo facto* abbéli vétkéért ő kegyelme-is az várbéli réſzét és ahoz tartozó minden jóſzágát *amitállya*, gyermekinek mind azon által réſzek megh maradván. Es Nagyſágod találljon módot beñe bólcs itileti ſzerint mint vegye kezéhez az várat.

ARTICVLVS XLIII.

Zolyomi Vram 1633. eſztendőbéli potentiai ellen.

AZ kiknek Kegyelmes Vrunk ez jelen való 1633. eztendőben Zólyomi Vram jóſzágokat *utcunq;* el foglaltatta, és *annualia præſcriptioia* benne nincsen. Hogy Nagyságod Kegyelmeſſégéből *reſtituáltatni* igiri: Nagyſágodnak alázatoſſan meg ſzólgállyuk.

Az Taxa[illegible]váraſoknak Contributioia.

COLOSVAR adgyon,	Flor.	2000.
FEIER-VAR adgyon,	Flor.	200.
BANFI HVNYAD adgyon	Floſ.	2001
VDVARHELY	Floſ.	200.
KEZDI-VASARHELY	Floſ.	150.
SEPSI SZ: GYÖGY	Floſ.	100.
ILLYEFALVA adgyon	Floſ.	100.
EGERES adgyon	Floſ.	80.
NAGYALMAS adgyon	Floſ.	40.
VARAD adgyon	Floſ.	1500.

NOS itaq; præmissa Supplicatione Dominorum Regnicolarum Trium nationũ Regni Transylvaniæ & partium Hungariæ ditioni nostræ annexarum, benignè exaudita & admissa præscriptos universos & singulos Articulos, nobis modo præmisso præsentatos, præsentibus literis nostris, de verbo ad verbum, sine diminutione, & augmento aliquali, inseri & inscribi facientes, eosdemq; ac omnia & singula, in eisdem contenta, ratos gratos, & accepta habentes, approbavimus, ratificavimus et cõfirmavimus; offerentes nos benignè, quòd præmissa omnia, in omnibus punctis, Clausulis & Articulis, tam Nos ipsi observabimus, quam per alios quoslibet observari faciemus. Imò acceptamus, approbamus, ratificamus harum nostrarũ vigore & testimonio mediante. Datum in Civitate nostra decima tertia, Mensis Maij. Anno Sexcentesimo Trigesimo terti

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ERDÉLYI MUZ.-EGYL. KÖNYVTÁRA KÉZIRATTÁR.

FEIER-VARAT

Niomtattatot Lignicei IACAB.
Feiedelem Vrunk Kőnyvniomtato és
Compactora által. Anno 1633.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj